

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теории литературы

ГНУТЕНКО
Наталья Владимировна

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДОВ СОНЕТОВ
ШЕКСПИРА НА БЕЛОРУССКИЙ И РУССКИЙ ЯЗЫКИ

Дипломная работа

Научный руководитель:
доктор филологических наук
профессор В.П. Рагойша

Допущена к защите

« 18 » мая 2016 г.

Зав. кафедрой теории литературы
доктор филологических наук, профессор В.П. Рагойша

Минск, 2016

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: сонет, сонет шекспировского типа, поэтический перевод, переводы сонетов Шекспира на русский язык, переводы сонетов Шекспира на белорусский язык.

Цель работы: охарактеризовать сущность сонета и сонетов шекспировского типа, выявить их место в английской культуре, проследить судьбу их вхождения в русскую и белорусскую культуры.

Объектом исследования являются сонеты Шекспира в русских и белорусских переводах.

Предмет исследования – характер и сущность переводческой рецепции сонетов Шекспира в России и в Беларуси.

Актуальность данной работы заключается в огромном интересе к творчеству Шекспира, в том числе – к его сонетам, особенно в этом году, когда во всем мире отмечается 400-летие со дня смерти великого англичанина. Переводчики стремятся сделать более точный перевод сонетов, а критики и литературоведы пытаются сквозь призму лирического героя рассмотреть личность самого Шекспира, надеясь найти ответы на многие вопросы современного бытия.

Новизна работы, прежде всего, – в комплексном рассмотрении проблемы перевода сонетов Шекспира на русский и белорусский языки, в выявлении характера и качества воссоздания шекспировских сонетов средствами белорусского языка.

Результаты работы воплотились в исследовании истории и характера вхождения сонетов Шекспира как существенной части его творчества в русскую и белорусскую литературы и культуры, в их обогащении русской и белорусской словесности. Проанализированы наиболее характерные переводы отдельных шекспировских сонетов на русский (С. Маршака и А. Финкеля) и белорусский (Ю. Гаврука и В. Дубовки) выявлены их положительные стороны и некоторые недочеты.

Структура работы: кроме «Введения» и «Заключения», работа состоит из трех глав. В первой рассматривается «Сонетарий Шекспира и особенности его перевода», во второй – «Воссоздание сонетов Шекспира средствами русского языка», в третьей – «Воссоздание сонетов Шекспира средствами белорусского языка».

Количество страниц работы: 56.

Количество использованных библиографических источников: 43.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: санет, санет шэкспіраўскага тыпу, паэтычны пераклад, пераклад санетаў Шэкспіра на рускую мову, пераклад санетаў Шэкспіра на беларускую мову.

Мэта работы: ахарактарызаваць сутнасць санета і санетаў шэкспіраўскага тыпу, выявіць іх месца ў англійскай культуры, прасачыць лёс іх уваходжання ў рускую і беларускую культуры.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца санеты Шэкспіра ў рускіх і беларускіх перакладах.

Прадмет даследавання – характар і сутнасць перакладчыцкай рэцэпцыі санетаў Шэкспіра ў Расіі і Беларусі.

Актуальнасць дадзенай работы заключаецца ў вялікай цікавасці да творчасці Шэкспіра, у тым ліку – да яго санетаў, асабліва ў гэтым годзе, калі ва ўсім свеце адзначаецца 400-годдзе з дня смерці вялікага англічаніна. Перакладчыкі імкнуцца зрабіць больш дакладны пераклад санетаў, а крытыкі і літаратуразнаўцы спрабуюць скрозь прызму лірычнага героя разгледзець асобу самога Шэкспіра, стараючыся знайсці адказы на многія пытанні сучаснага быцця.

Навізна работы, перш за ўсё, – у комплексным разглядзе праблемы перакладу санетаў Шэкспіра на рускую і беларускую мовы, у выяўленні характару і сутнасці ўзнаўлення шэкспіраўскіх санетаў сродкамі беларускай мовы.

Вынікі работы ўвасобіліся ў даследаванні гісторыі і характару ўваходжання санетаў Шэкспіра як істотнай часткі яго творчасці ў рускую і беларускую літаратуры і культуры, у іх узбагачэнні рускай і беларускай славеснасці. Прааналізаваны найбольш характэрныя пераклады шэкспіраўскіх санетаў на рускую (С. Маршака, Б. Пастарнака і інш.) і беларускую (Ю. Гаўрука, У. Дубоўкі, Р. Барадуліна і інш.) мовы, выяўлены іх станоўчыя бакі і некаторыя недахопы.

Структура работы, апрача “Уводзін” і “Заклучэння”, складаецца з трох глаў. У першай разглядаецца “Санетарый Шэкспіра і асаблівасці яго перакладу”, у другой – “Узнаўленне санетаў Шэкспіра сродкамі рускай мовы”, у трэцяй – “Узнаўленне санетаў Шэкспіра сродкамі беларускай мовы”.

Колькасць старонак работы: 56.

Колькасць выкарыстаных бібліяграфічных крыніц: 43.

SUMMARY

Key words: sonnet, Shakespearean sonnet, translation of poetry, translations of Shakespeare's sonnets into Russian, translation of Shakespeare's sonnets into the Belarusian language.

Goal of the thesis - to characterize the gist of sonnet and Shakespearean sonnets, to determine their place in the English culture and to trace the fate of their entry into the Russian and Belarusian culture.

Object of the research - Shakespeare's sonnets in Russian and Belarusian translations.

Subject of research – character and gist translation reception of Shakespeare's Sonnets in Russia and Belarus.

Relevance of this research lies in enormous interest in creativity of Shakespeare, including his sonnets, especially this year, when people all over the world celebrat 400 years since the death date of the great Englishman. Translators are willing to do more exact translations, and critics and specialists in literature are trying to consider the personality of Shakespeare through the prism of a lyrical hero, hoping to find answers to many questions of modern life.

Novelty of the thesis: first of all it is complex consideration of translation problem of Shakespeare's sonnets into the Russian and Belarusian languages and in detection character and quality of reconstruction of Shakespeare's sonnets by means of the Belarusian language.

Received results are embodied in the study of history and character of Shakespeare's sonnets' entry as an essential part of his creation in Russian and Belarusian literatures and cultures and also in their enrichment of Russian and Belarusian literatures. In the process of study the most typical translations of separate sonnets into the Russian (by S. Marshak and A.Finkel) and into the Belarusian (by V. Dubovka and U. Gavruk) languages were analyzed, their positive and negative sides were shown.

Structure of the Graduation thesis: besides an introduction and Conclusion the work consists of three chapters. The first chapter is «Shakespeare's sonnets and particular qualities of their translation». The second chapter is called «Recreating Shakespeare's sonnets by means of Russian language», and the last one - «Recreating Shakespeare's sonnets by means of the Belarusian language».

The total number of pages is 56.

The number of sources is 43.